

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 57.681/1
van 13 juli 2015

over

een voorontwerp van wet
'houdende instemming met het
protocol van Nagoya inzake
toegang tot genetische
rijkdommen en de eerlijke en
billijke verdeling van
voordelen voortvloeiende uit
hun gebruik bij het Verdrag
inzake biologische diversiteit,
en met de bijlage, gedaan te
Nagoya op 29 oktober 2010'

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

avis 57.681/1
du 13 juillet 2015

sur

un avant-projet de loi 'portant
assentiment au protocole de
Nagoya sur l'accès aux
ressources génétiques et le
partage juste et équitable des
avantages découlant de leur
utilisation relatif à la
Convention sur la diversité
biologique, et à l'annexe, faits
à Nagoya le 29 octobre 2010'

Op 12 juni 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Buitenlandse en Europese Zaken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'houdende instemming met het protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, en met de bijlage, gedaan te Nagoya op 29 oktober 2010'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 9 juli 2015. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 13 juli 2015.

*

Le 12 juin 2015, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Affaires étrangères et européennes à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi 'portant assentiment au protocole de Nagoya sur l'accès aux ressources génétiques et le partage juste et équitable des avantages découlant de leur utilisation relatif à la Convention sur la diversité biologique, et à l'annexe, faits à Nagoya le 29 octobre 2010'.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre le 9 juillet 2015. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Wilfried VAN VAERENBERGH et Wouter PAS, conseillers d'État, Marc RIGAUX et Michel TISON, assesseurs, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Dries VAN EECKHOUTTE, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 13 juillet 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe instemming te verlenen met het ‘Protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, gedaan te Nagoya op 29 oktober 2010’ (hierna: Nagoya Protocol), alsmede met zijn bijlage (artikel 2 van het ontwerp). Het ontwerp strekt er tevens toe om voorafgaande instemming te verlenen met mogelijk later aan te nemen aanvullende bijlagen bij het Nagoya Protocol (artikel 3, eerste lid) of wijzigingen van de bijlagen bij het Nagoya Protocol (artikel 4, eerste lid), behoudens wanneer de Kamer van volksvertegenwoordigers zich hiertegen verzet (artikelen 3, derde lid, en 4, derde lid).

ALGEMENE OPMERKINGEN

3.1. In de artikelen 3, tweede en derde lid, en 4, tweede en derde lid, van het ontwerp wordt voorzien in een procedure waarbij de Kamer van volksvertegenwoordigers zich kan verzetten tegen de voorafgaande instemming met nieuwe aanvullende bijlagen bij het Nagoya Protocol of met wijzigingen aan de bijlagen bij het Nagoya Protocol, waardoor het procedé van de voorafgaande instemming, waarin is voorzien in de artikelen 3, eerste lid, en 4, eerste lid, van het ontwerp, niet langer op gespannen voet staat met artikel 167 van de Grondwet.

3.2. Teneinde de verzetsprocedure effectief te maken, en dit binnen de termijnen waarin wordt voorzien, zullen de Koning en de Kamer van volksvertegenwoordigers, elk binnen hun bevoegdheid, de nodige maatregelen moeten nemen om de uitvoering van een dergelijk systeem van voorafgaande, voorwaardelijke instemming daadwerkelijk uitvoerbaar te maken. Zo zal de Kamer van volksvertegenwoordigers haar reglement moeten aanpassen teneinde een daadwerkelijk recht tot tussenkomst van het parlement binnen de bepaalde termijn van zes maanden mogelijk te maken.² De vraag rijst ook of de Kamer van volksvertegenwoordigers niet het best bepaalt op welke manier zij haar eventueel verzet tot uitdrukking zal brengen.

*

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Hiervoor kan inspiratie worden gevonden in de wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement ‘wat de vereenvoudigde verdragswijziging betreft’ (*Parl.St.* 2014-15, nr. 359/3), aangenomen op 24 juni 2015.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de porter assentiment au 'Protocole de Nagoya sur l'accès aux ressources génétiques et le partage juste et équitable des avantages découlant de leur utilisation relatif à la Convention sur la diversité biologique, fait à Nagoya le 29 octobre 2010' (ci-après : le Protocole de Nagoya), ainsi qu'à son annexe (article 2 du projet). Le projet vise également à donner assentiment préalable aux annexes additionnelles du Protocole de Nagoya (article 3, alinéa 1er) ou aux amendements aux annexes de ce Protocole (article 4, alinéa 1er), qui seront éventuellement adoptés par la suite, sauf si la Chambre des représentants s'y oppose (articles 3, alinéa 3, et 4, alinéa 3).

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

3.1. Les articles 3, alinéas 2 et 3, et 4, alinéas 2 et 3, du projet prévoient une procédure permettant à la Chambre des représentants de s'opposer à l'assentiment préalable à de nouvelles annexes additionnelles du Protocole de Nagoya ou aux amendements aux annexes de ce Protocole, le procédé de l'assentiment préalable, prévu aux articles 3, alinéa 1er, et 4, alinéa 1er, du projet, ne se heurtant plus à l'article 167 de la Constitution.

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

3.2. Afin de rendre la procédure d'opposition effective, et ce dans les délais prévus, le Roi et la Chambre des représentants, chacun dans le cadre de leurs compétences, devront prendre les mesures nécessaires pour que la mise en oeuvre d'un tel système d'assentiment préalable conditionnel puisse effectivement se concrétiser. Ainsi, la Chambre des représentants devra adapter son règlement afin que le Parlement puisse exercer un droit d'intervention effectif dans le délai prévu de six mois ². La question se pose également de savoir s'il ne serait pas préférable que la Chambre des représentants détermine la manière dont elle exprimera son opposition éventuelle.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

² À cet effet, on pourrait s'inspirer de la modification du règlement du Parlement flamand en ce qui concerne les modifications simplifiées d'un traité (*Doc. parl.*, 2014-15, n° 359/3), adoptée le 24 juin 2015.